

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 19. travnja 2023.

Analiza presude

Cvetković protiv Hrvatske
zahtjev br. 28539/16
povreda čl. 6. Konvencije – pravo na pošteno suđenje

Propust županijskog suda da obrazloži glavno sporno pitanje u predmetu podnositeljice doveo je do povrede prava na pošteno suđenje

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud) zajedajući u odboru od 3 suca, 22. rujna 2022., objavio je presudu kojom je presudio da je podnositeljici zahtjeva povrijeđeno pravo na pošteno suđenje zajamčeno člankom 6. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: Konvencija).

Podnositeljica zahtjeva i L.K. su 2011. godine sklopili Predugovor o kupoprodaji nekretnine (dalje: Predugovor). Temeljem odredbe Predugovora, L.K. je podnositeljici isplatio 11.000 EUR i obvezao se u roku od tri mjeseca od potpisivanja Predugovora podnositeljici isplatiti preostali iznos kupoprodajne cijene. No tjedan dana kasnije, L.K. je obavijestio podnositeljicu da stan, koji je bio predmet kupoprodaje, ima nedostatke u vidu nedovoljne izolacije te je stoga odbio sklopiti glavni ugovor o kupoprodaji i zatražio povrat isplaćenog iznosa. S obzirom da je podnositeljica odbila vratiti uplaćeni iznos te ujedno zahtijevala sklapanje glavnog ugovora, L.K. je podnio tužbu radi isplate. Tijekom spora, L.K. je tvrdio da je isplaćeni iznos predstavljao predujam u smislu isplate dijela kupoprodajne cijene, dok je podnositeljica tvrdila da se radi o kapari u smislu Zakona o obveznim odnosima¹. U prvostupanjskom postupku, Općinski sud u Zadru odbio je tužbeni zahtjev L.K., ističući da Predugovorom nije bila predviđena posebna vrsta izolacije nekretnine kao preduvjet zaključenju ugovora i da je krivnja za nesklapanje glavnog ugovora na strani L.K. kao tužitelja. No, povodom žalbe L.K., Županijski sud u Zadru preinačio je prvostupanjsku presudu i naložio podnositeljici da vrati L.K.-u primljeni iznos od 11.000 EUR. Obrazložio je presudu na način da kod dvostrukoobveznih ugovora, ako jedna strana ne ispuni svoju ugovornu obvezu, druga strana može jednostrano zahtijevati raskid ugovora te ima pravo na povrat onoga što je dala. Podnositeljica je podnijela ustavnu tužbu zbog povrede prava na pošteno suđenje, no njezinu tužbu Ustavni sud je odbacio.

¹ Zakon o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08)

Pred Europskim sudom podnositeljica zahtjeva prigovorila je na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije navodeći da presuda Županijskog suda u Zadru nije imala odgovarajuće obrazloženje i da je bila u suprotnosti sa sudskom praksom Vrhovnog suda RH u tom pitanju.

Prije svega, Europski sud je istaknuo da, iako članak 6. stavak 1. Konvencije obvezuje nacionalne sudove da obrazlože svoje odluke, tu obvezu ne treba tumačiti na način da se od sudova očekuje da ponude podroban odgovor na svaku tvrdnju ili argument stranaka u postupku ([Perez protiv Francuske](#) [VV], stavak 81.). Detaljnost obrazlaganja ovisi o prirodi odluke koju nacionalni sud donosi, te se u kontekstu svakog pojedinog predmeta uzimaju u obzir razlike koje postoje u državama članicama u pogledu zakonskih odredbi, pravnih običaja i pravnih mišljenja, raznolikost podnesaka koje stranke mogu podnijeti u parnici pred sudovima, te izrade nacrti i donošenja presude. Međutim, ako je argument stranke odlučujući za ishod određenog predmeta, on zahtijeva konkretan i izričit odgovor suda na taj argument u presudi ([Hiro Balani protiv Španjolske](#), stavci 27.-28. i [Torija protiv Španjolske](#), stavci 29.-30.).

Slijedom navedenog, Europski sud je istaknuo da je u predmetu podnositeljice odlučujuće bilo utvrditi pravnu prirodu iznosa koji je L.K. isplatio podnositeljici pri sklapanju Predugovora, a oko kojeg pitanja su stranke u nacionalnom postupku imale oprečne stavove i iznijele oprečne argumente. Presuđujući u korist L.K., Županijski sud u Zadru ne samo da je suprotno prethodno citiranoj praksi Europskog suda propustio dati odgovor o pravnoj prirodi predmetnog iznosa, već je pritom zanemario i jasne i precizne tvrdnje iznesene tijekom cijelog postupka i sadržane u spisu predmeta, uključujući izričitu odredbu Predugovora kojom je navedeno da isplaćeni iznos od 11.000 EUR predstavlja kaparu.

Što se tiče pitanja može li se šutnja Županijskog suda u Zadru tumačiti kao implicitno odbijanje podnositeljicine tvrdnje da primljeni iznos predstavlja kaparu, Europski sud je napomenuo da je žalbeni sud pogrešno utvrdio što je u sporu predstavljalo „odlučnu okolnost“ i što je među strankama bilo nesporno. Pritom se ni na koji način nije osvrnuo na navode podnositeljice, slijedom čega je nemoguće razlučiti je li Županijski sud u Zadru samo zanemario navode podnositeljice ili ih je odbio i zbog kojih razloga ([Hiro Balani protiv Španjolske](#), stavak 28.).

Stoga, iako načelno zadaća Europskog suda nije baviti se činjeničnim i pravnim pogreškama koje su počinili nacionalni sudovi, odnosno u okolnostima ovog predmeta utvrđivati je li isplaćeni iznos predstavljao „kaparu“ ili „predujam“, a u kojem je Županijski sud u Zadru očito iznio netočne tvrdnje i propustio odgovoriti na glavno pravno pitanje, Europski sud je morao intervenirati jer je postupanje nacionalnog suda bilo protivno konvencijskom zahtjevu poštenog suđenja ([Garcia Ruiz protiv Španjolske](#) [VV], stavak 28.).

Slijedom svega navedenog, Europski sud je utvrdio da je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2023. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.

